

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Державний вищий навчальний заклад

«Криворізький національний університет»

ЗАТВЕРДЖУЮ

В. о. ректора ДВНЗ «КНУ»

М. І. Ступнік

2016 р.

ТИМЧАСОВЕ ПОЛОЖЕННЯ

про вивчення навчальних дисциплін вільного вибору
студентами Державного вищого навчального закладу
«Криворізький національний університет»

Кривий Ріг
2016

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Положення розроблено з метою конкретизації процедури формування переліку та подальшого вивчення студентами навчальних дисциплін із циклу вільного вибору для освітніх ступенів «бакалавр» і «магістр».

1.2. Положення розроблено відповідно до Закону України «Про вищу освіту» (стаття 62, пункт 15) та визначає процедуру проведення та оформлення запису студентів на вивчення блоку вибіркових навчальних дисциплін і подальшого формування за відповідною освітньою програмою навчальних планів підготовки бакалаврів та магістрів за варіативною частиною в обсязі, що становить не менш як 25 відсотків загальної кількості кредитів ЄКТС (частини навчального плану – «Теоретичне навчання»), передбачених для даного рівня вищої освіти.

1.3. Для конкретизації планування та організації навчального процесу на кожний навчальний рік складається робочий навчальний план, який формується на підставі обов'язкової частини навчального плану відповідної спеціальності та затвердженого переліку вибіркових дисциплін.

1.4. До переліку дисциплін робочого навчального плану входять нормативні дисципліни, дисципліни за вибором навчального закладу, що є обов'язковими для вивчення студентами даної спеціальності, та дисципліни вільного вибору, які студенти обирають самостійно.

1.5. Навчальні дисципліни за вибором здобувача вищої освіти або вибіркові навчальні дисципліни – це дисципліни, які вводяться вищим навчальним закладом, а також кафедрами університету з метою задоволення освітніх і кваліфікаційних потреб студентів, посилення їх конкурентоспроможності та затребуваності на ринку праці й ефективного використання можливостей університету, сприяють академічній мобільності студента та його особистим інтересам, дозволяють здійснювати впровадження спеціалізацій у межах базової спеціальності з метою формування державних фахових компетенцій здобувача відповідно до вимог ринку праці.

1.6. Вивчення студентами вибіркових дисциплін здійснюється згідно з Положенням про організацію освітнього процесу в ДВНЗ «Криворізький національний університет»

1.7. Реалізація вільного вибору студентів передбачає два варіанти:

- вибір дисциплін за блоками. Студенти мають право обрати блок навчальних дисциплін, що, своєю чергою, складаються з нормативних та вибіркових дисциплін, який повинен охоплювати дисципліни, які будуть викладатися з наступного після вибору семестру;
- вибір окремих дисциплін з переліку. У даному разі дисципліни студенти обирають до 1 лютого кожного навчального року. Студент повинен обрати по одній дисципліні з кожного переліку.

1.8. Студенти мають право обрати вибіркові дисципліни на весь період навчання.

1.9. Завідувачі відповідних кафедр, що пропонують вибіркові дисципліни, забезпечують підготовку навчальних програм та робочих навчальних програм з

дисциплін, методичних та організаційних матеріалів, необхідних для вивчення вибіркових дисциплін.

1.10. Обсяг кожної вибіркової дисципліни становить не менше 3 кредитів.

1.11. Вивчення вибіркових дисциплін починається в такі терміни:

- для освітнього рівня «бакалавр» – з другого навчального року (третього семестру);
- для освітнього рівня «магістр» – з першого навчального року (першого семестру).

1.12. Якщо студент починає заняття на певному рівні вищої освіти з 1 вересня, то він може брати участь у виборі навчальних дисциплін із циклу вільного вибору таким чином:

- При виборі за блоками дисциплін – при написанні заяви на вступ на спеціальність.
- При виборі окремих дисциплін з переліку – тільки для наступного року навчання.

1.13. Перелік дисциплін вільного вибору на наступний навчальний рік може змінюватися.

1.14. Вибіркові (вільного вибору студентів) дисципліни навчального плану підготовки фахівців в університеті можуть носити індивідуальний характер і розв'язувати окрему поглиблену компетентність або бути об'єднані під певною спеціалізацією, напрямом, кластером для формування відповідної комплексної компетентності.

Запропонована на вибір спеціалізація повинна надавати право студентам вільного вибору навчальних дисциплін (не менше однієї) в її межах.

1.15. Визначені для вільного вибору студентів спеціалізації повинні бути спрямовані на формування у фахівців універсальних компетентностей або поглиблених за певним напрямом відповідної посади.

2. ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВА ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ НА ВИБІР НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН

2.1. Вивчення дисциплін вільного вибору здобувачів доцільно планувати, в основному, методом самостійної роботи з використанням блокового підходу до їх вивчення в семестрі. Для цих дисциплін аудиторні заняття можуть складати до 1/3 від загальної кількості навчальних годин, передбачених робочим навчальним планом на вивчення дисципліни.

2.2. Перелік вибіркових дисциплін у робочому навчальному плані має містити більшу кількість кредитів навчальних дисциплін, хоча б на 1/3 від тих, що становлять 25% і більше вільного вибору студентів від загальної кількості кредитів ЄКТС. Перелік дисциплін вільного вибору перед кожним навчальним роком може змінювати структуру, доповнюватися або скорочуватися.

2.3. Мінімальна чисельність здобувачів з вивчення вибіркових дисциплін повинна складати не менше 15 осіб.

2.4. Узагальнена інформація про вибір здобувачами вибіркових дисциплін накопичується в навчальних планах та передається деканатами до навчально-методичного відділу для врахування при розрахунку навчального навантаження відповідних кафедр на навчальний рік.

2.5. Пропозиції щодо змін до варіативної частини робочого навчального плану на наступний навчальний рік формуються на випускових кафедрах з урахуванням пропозицій гарантів освітніх програм, студентського самоврядування, роботодавців і державних стандартів. Зміни затверджуються згідно зі встановленим в університеті порядком і є обов'язковими для виконання науково-педагогічними працівниками університету.

3. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВИБІРКОВИХ НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН

3.1. Викладання дисциплін вільного вибору студентів можуть здійснювати всі кафедри університету за умови наявності відповідного кадрового, навчально-методичного та інформаційного забезпечення, що є свідченням спроможності кафедри оперативно задовольнити потреби здобувачів вищої освіти для створення індивідуальної освітньої траєкторії навчання за обраними спеціальностями.

3.2. Для розроблення та оновлення переліку вибіркових дисциплін (спеціалізацій) наказом ректора Університету (за поданням деканів факультетів) до 1 жовтня поточного навчального року на факультетах створюються робочі групи (за головуванням гарантів освітніх програм). Робочі групи аналізують забезпечення кафедр і потреби роботодавців щодо можливості організації освітнього процесу високої якості. Основними критеріями цієї роботи є:

- кадрове забезпечення (науковий ступінь, вчене звання НПП, підвищення кваліфікації, досвід викладання дисципліни, особистий рейтинг);
- навчально-методичне забезпечення (навчально-методичний комплекс, підручники, навчальні посібники, методичні рекомендації);
- інформаційне забезпечення;
- вимоги роботодавців.

На підставі аналізу зазначеної вище інформації робочі групи до 20 жовтня формують перелік вибіркових дисциплін (спеціалізацій) та подають їх для розгляду на засідання випускових кафедр (до 25 жовтня) і погодження на вчених радах факультетів (до 1 листопада).

Для студентів освітнього рівня «бакалавр», які зараховані на навчання на базі ОКР «молодший спеціаліст» («молодший бакалавр») у поточному році та «магістр» першого семестру навчання, ці роботи виконуються в процесі фахових випробувань відповідно до 1 вересня.

Переліки вибіркових дисциплін (спеціалізацій) для певної спеціальності повинні узгоджуватися із компетентностями фахівців та доповнювати їх, а також забезпечувати можливість студентів одержувати споріднені компетентності інших спеціальностей.

Група студентів, які вивчають окрему спеціалізацію, має право внести зміни в структуру її навчальних дисциплін за колективним зверненням на випускову кафедру до 10 лютого кожного навчального року.

3.3. Комплекс вибіркових дисциплін (спеціалізацій) для вибору студентів і формування в майбутньому навчальних планів затверджується на вчених радах факультетів.

4. ПОРЯДОК РЕАЛІЗАЦІЇ ПРАВА ВІЛЬНОГО ВИБОРУ СТУДЕНТАМИ НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН

4.1. Пропозиції щодо Переліку вибірових дисциплін (спеціалізацій) університету окремо для кожного рівня вищої освіти, рекомендованих для вивчення в наступному році, розміщують для ознайомлення здобувачів на інформаційних сайтах факультетів, кафедр не пізніше 1 листопада. У Переліку повинно бути зазначено короткий опис змісту дисципліни, цільове призначення (спеціалізація), можливі компетенції та кафедра, що викладатиме дисципліну.

4.2. За результатами вивчення Переліку вибірових дисциплін (спеціалізацій) здобувачі, які навчаються на першому курсі, подають заяву (додаток 1) на ім'я декана факультету, на якому вони навчаються, про обрані ними дисципліни до 15 листопада, для здобувачів ступенів вищої освіти «магістр» першого року навчання – до 10 вересня (непарний семестр).

Перелік обраних здобувачами дисциплін визначається відповідним розпорядженням декана.

4.3. Декани факультетів спільно із завідувачем випускової кафедри формують потоки чи академічні групи для вивчення вибірових дисциплін (спеціалізацій) здобувачами певної спеціальності та передають пропозиції в установлені терміни до навчально – методичного відділу для планування навчального навантаження та складання розкладу.

4.4. Якщо для вивчення окремої вибірової дисципліни не сформувалася мінімальна кількість студентів, то деканат доводить до відома студентів про необхідність вибору іншого блоку дисциплін, з яких сформувалася (чи сформується) кількісно достатня група студентів.

4.5. Студент, який з поважної причини (хвороба, академічна мобільність тощо), не визначився з вибіровими дисциплінами, має право визначитися упродовж першого робочого тижня після того, як він з'явився на навчання.

4.6. Студент, який самостійно не визначився з переліком вибірових дисциплін та не подав заповнену заяву у визначені терміни, може бути рекомендований для включення в будь-яку групу за рішенням кафедри або за рекомендацією замовника освітніх послуг.

4.7. Студент в односторонньому порядку не може відмовитися від вільного вибору дисциплін (спеціалізацій). Відмова від вивчення курсу тягне за собою академічну заборгованість, за що студент може бути відрахований з університету.

4.8. Обрані дисципліни вносяться до робочих навчальних планів спеціальностей і визначають навчальне навантаження кафедр і конкретного викладача, яке розраховується до початку навчального року для навчальних планів і освітніх програм для здобувачів вищої освіти.

5. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

5.1. Випускова кафедра може дозволити студентам – учасникам програм академічної мобільності – зараховувати вибірові дисципліни, які прослухані в іншому університеті-партнері, але не передбачені навчальним планом відповідної спеціальності в університеті.

5.2. Випускова кафедра може дозволити перезарахування дисциплін у разі поновлення або переведення студента.

5.3. Перезарахування кредитів проводиться за рахунок фактично вивчених дисциплін певного циклу за умови виконання функції споріднених компетенцій.

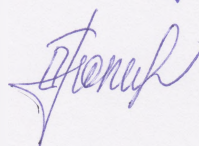
5.4. Зміни та доповнення до даного Положення вносяться та затверджуються Вченою радою університету в тому ж порядку, що й саме Положення.

Проректор з науково-педагогічної
і навчальної роботи

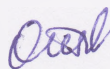
В. І. Вербицький

Начальник юридичного відділу

О. С. Поліщук

Завідувач навчально-методичного відділу

Г. Х. Отверченко